

կազմեցին են. «Պիտի երթայ այն ճարտարաբանելու արհեստին մէջ տգէտը, պիտի երթայ իր բիրտ զուրցուածքներովը, իր օտարականի յայտարար ոճովը, պիտի երթայ այն կրթեալ Յունաստանին մէջ որ քերթողաց և ճարտասանից մայրն է, և աշխարհքի դիմակալութիւնը բանի տեղ չդնելով՝ այնչափ եկեղեցիներ պիտի կանգնէ որչափ աշակերտ որ Պլատոն չէր կրցած ստանալ իր այն պերճախօսութեամբը զոր աստուածային կ'անուանեն: Պիտի քարոզէ զՅիսուս յԱթէնս, և Աթենքի աւտենակալներէն իմաստնագոյնը պիտի անցնի Արիսպագոսէն այս բարբարոսիս դպրոցը: Ա՛լ աւելի առաջ պիտի մղէ իր երկրակալութիւնը. պիտի կործանէ առ ոտս փրկչին հռովմէական խուրձերուն վեհութիւնը յանձն փոխանակի բղջիխի մը, և պիտի դողացնէ իրենց ատեաններուն մէջ այն դատաւորները՝ որոնց առջև կը քաջեն զինքը: Հռովմ' իսկ պիտի լսէ իր ձայնը. և օր մը այս աշխարհատիկին քաղաքս իրեն շատ աւելի պատիւ պիտի սեպէ իր քաղաքացիներուն գրուած Պօղոսի մէկ թղթոյն ոճը՝ քան թէ այնչափ գերահռչակ ճառախօսութիւնները զորոնք լսած է իր կիկերոնէն »:

Ինչ բարձրութիւն մտածութեանց. ինչ պերճութիւն ձեւերու և բացատրութեանց. ինչ մեծութիւն այն Հռովմայ խուրձերուն և Աթենքի Արիսպագոսին ընդդիմադրութեանը մէջ որ կը խոնարհին անժանօթ և գռեհիկ մարդու մը ահոճ և անարուեստ խօսքերուն առջևը: Ո՛րչափ ծանրութիւն կու տայ Պոսիւէի պատճառաբանութեանը տկարութեան յաղթութիւնը զօրութեան և ուժոյ վրայ, Առաքելոյն քարոզութեանն աստուածային ըլլալը հաստատելու համար: Ինչպիսի գոռոզութեամբ այն իր պերճախօսութեանն համար համբաւեալ Պոսիւէն՝ ոտքի տակ կ'առնէ պերճախօսութիւնը: Երանի անոնց որ լսեցին այս խօսքերս, վասն զի մարդկային ճարտասանութիւնը ոչ երբէք այսչափ բարձրացաւ. ևս առաւել երանի անոնց

որ զուր տեղը չլսեցին այս խօսքերը և ձեռնառու եղան՝ ինչպէս ամենքն ալ եղան իրաւցրնէ՝ այս ուղղափառ եղբայր սիրութեան գործոյս: Այս բեղնաւոր պերճախօսութիւնը կը ծնանէր աւետարանական պերճախօսութեան ճշմարիտ պտուղները, այսինքն ողորմութիւնն և առաքինութիւնը, և այս պրանչելի ցօղոյս տակ չմնաց ամուլ թզենի:

Կը շարունակուի:

Հ. Յ. Թ.

Տղոռ մը գիշտը.

Լամոն անունով հովիւ մը հետեւեալ կերպով գտաւ պզտիկ տղայ մը՝ զոր իր այծերէն մէկը կը սնուցանէր: Այծերը արածելու տեղւոյն քովերը անտառ մը կար, և անոր քով ուրիշ խիտ անտառիկ մը որ չլորի ծառերով, բաղեղներով և ուրիշ պատատուկ ու խտացուցիչ թուփերով լեցունէր, և այնպիսի զարմանալի կերպով մը ձեւացած էր այս պզտիկ անտառը որ տեսնողը կը կարծէր թէ մասնաւոր պատրաստուած հիւղիկ մ'էր այն: Եւ ահա այս պզտիկ հիւղիկը ընկեցիկ տղու մը բնակարան եղած էր, ուր Լամոնին այծերէն մէկը՝ զոր ամենէն աւելի կը սիրէր, սովորութիւն ըրեր էր շատ անգամ այն պզտիկ հիւղիկը երթալու, և օրուան մեծ մասը հոն կ'անցնէր, առանց տեսնուելու, որով և իր ուլը երեսի վրայ ձգած՝ կը նայէր որ կաթը տղուն տայ. երկայն ատեն քովը կենալով կը հսկէր անոր վրայ: Բայց Լամոնին գուլթը շարժելով անխնամ ուլին վրայ, ետեւ եղաւ դիտել և իմանալ թէ այծը ո՛ւր կ'երթայ: Օր մը կէսօրուան դէմ մինչդեռ բոլոր հօտը շուքի տակ քաշուած էր, տեսաւ Լամոն որ այծը հօտէն բաժնուեցաւ. կամացուկ մը ետեւէն գնաց ու տեսաւ, որ մէկէն ծառերու ետեւ անցաւ և մնացառուտէ մնացառուտ արտօրանօք ցատկուտելով և չորս դին նայելով և խորտուբորտ տեղերէ քալելով

առաջ կ'երթար խոտոր ճամբաներ բռնելով, որպէս զի հովիւը չկարենայ իր հետքերուն ետեւէն գտնալ զինքը . բայց հովիւը ամենեւին աչքէն չի փախցնելով այծը, անդադար կը դիտէր և տեսաւ որ վերջապէս թիփերու մէջ մտաւ . և զնաց տղուն քով, ստինքը բերանը դրաւ որ ծծէ, և այնպէս կեցաւ ինչուան որ տղան կշտացաւ . ետքը խանդակաթ մօր մը պէս, մերթ ձայներ հանելով՝ բոլորտիքը կը պտրտէր, և մերթ լղելով կարծես թէ կը զբաղեցընէր զտղան : Լամոն մեծաւ զարմացմամբ մտաւ պզտիկ անտառին մէջ ու տեսաւ որ պզտիկ մանչ տղայ մ'էր, այնպէս փափկիկ, կայտառ ու գեղեցիկ, որ կարծես թէ այն խոտերուն մէջ բուսած սիրուն ծաղիկ մըն էր . տեսաւ որ լաթերը կոկիկ ու զարդարուն բաներ էին . վրան չուխայէ ըզգեստ մը կար, վիզը ոսկի օղ մը և մէկ կշտէն ալ պզտիկ փղոսկրէ դաշնակ մը կախած . այս բաներս տեսնալով՝ միտքը դրաւ թէ անշուշտ աղնուականի մը զաւակ է . բայց խելքը չէր հասներ թէ

ինչպէս աղնուականի մը տղայ այսպիսի խեղճութեան վիճակի մէջ ձգուած ըլլայ :

Լամոն առջի բերանը մտածեց որ վրայի զգեստը ու զարդերը առնու ու տղան հոն ձգէ . բայց ամաչելով՝ որ այծը իրմէ աւելի մարդասէր պիտի գտնուի, սպասեց որ գիշերը վրայ հասնի և այն ատեն տղան իր զգեստովը, զարդերովը և այծն ալ միատեղ առաւ տաւրաւ իր Միրտալէ կնոջը : Միրտալէ տեսնալով զարմացաւ մնաց . և ետքը ինքն իրենը գալով, ինչ, այծերն ալ տղայ կը ծնանին եղեր, ըսաւ . ան ատեն Լամոն ամեն բան տեղն 'ի տեղ պատմեց անոր և թէ ինչպէս այծը կը խնամէր զտղան . և առ գլխոյն չիկրցաւ տղան հոն թողուլ որ մեռնի : Վերջապէս այր և կին մէջերնին որոշեցին որ զգեստը և զարդերը ծածուկ պահեն ու իրենց որդեգիր ընեն . և այծուն վրայ ալ մասնաւոր խնամք ունենան և տղուն անունն ալ հովնական անուամբ Դափնի դրին, որպէս զի անծանօթ մնայ :

Ա Մ Ա Ն Ո Ր

Որպէս ի նշոյլ արփիասկիզբն այգուն աստեղ,
Ծաղիկ հովտին, տունկ ամենայն դալարագեղ,
Ըզգիշերոյ մերկեալ ըզսուգ, զըստուեր մըթին,
Լուսակարկաջ առաւօտեն ի յերվն յերփին .
Բնութեան հանգէտ եւ տիեզերք ահաւանիկ
Զուարթ առնուն փայլ, զի նոր կենաց քաղցր աւետիք
Առ քո գալուստ, ո՛վ ամանոր, ծնունդ յաւերժից՝
Սլացեալ թեթեւ գայ յերկնից,
Աշտարակաց ի ծայրից :

Ի քաղցրալուր ձայն աւետեացդ, ո՛վ ամանոր,
Որ ընդ երկիր ողբանըւագ գանգէր յառաջ,
Ըզգրաւ գութեալ հընոյ ամին արդ անցաւոր
Համբառնամք զաչս՝ հատեալ զմահու մըրմունջ նըւաղ,